

Um 14 dagar missa 12 djúpvatnstrolarar í Iøgustuðulin: Sparing: 14 milliónir:

John Petersen offrar 350 arbeiðspláss í Suðuroynni

Fyri at spara skalluttar 14 milliónir, er John Petersen, landsstýrismaður í Fiskivinnuálagum, til reiðar at offra 12 trolarar, sum geva 350 fólkm dagligt breyð og sum skapa eitt útflutningsvirði uppá 150 milliónir

ÁKI BERTHOLDSEN

– Tað verður ein heilt álvarsigur smeytur fyri suður-oyngar, ger John Petersen, landsstýrismaður í fiskivinnuálagum álvara av ætlanini at taka fløgustuðulin frá teimum 12 lemmatrolarunum nú 1. mars.

– Tað fer at kosta suður-oyngum 350 arbeiðspláss og tá fær landsstýrið eitt nógv álvasligari mál at taka stöðu til, enn um tað er rætt at veita teimum 12 trolarunum 14 milliónir um árið í fløgustuðuli, tí tað er alt, sum tað kostar, sigur Bogi Mortensen, reiðari í Vági.

Hann sigur, teir 12 lemmatrolararnir standa og falla við fløgustuðulinum.

– Verður fløgustuðulin tikin burtur nú, fara teir allir á heysin, kanska við onkrum einstøkum undantaki.

Keypt undir skeivum fortreytum

Hann sigur, at tá ið skipini vórðu keypt, varð prísurin ásettur við teirri fyrirtreyt, at fløgustuðulin helt fram so leingi restskuld var í teimum.

– Tí undrar tað meg at hoyra, m.a. ein bankastjóra siga alment, at fløgustuðulin eigur ikki at halda fram.

Bogi Mortensen sigur, at vistu teir, sum keyptu skipini, at fløgustuðulin fór at fella burtur um fyra-fimm ar, høvdu teir lagt upp fyri tí, tá ið skipini vórðu keypt.

– So skuldu skipini verið keypt minandi biligari, enn tey blivu.

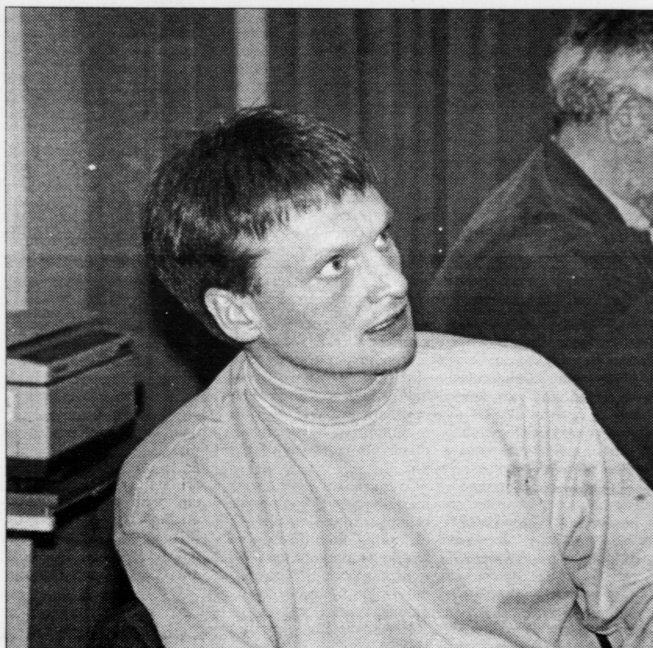
– Men so høvdu teir, sum fígga, verið noyddir at avsett pening. Og í seldu teir skipini sum um fløgustuðulin skuldi halda fram so leingi rentur og avdráttir vóru at betala av skipunum.

Bogi Mortensen sigur, at at fløgustuðulin verður burturav brúktur til rentur og avdrátt er sostatt brúktur til tað, hann varð ætlaður.

– Stuðulin er farin beinleiðis frá Gjaldstovu, til Realin ella Føroya Banka, tí hesir hava havt transport í honum.

– Hinvegin hefur hann ikki verið so stórur, at hann hefur klára allar renturnar og avdráttirnar, og tí er tað mesta útvegað um raksturinn av skipunum.

Næstan alt í Suðuroy
Tað eru 12 lemmatrolarar, sum fáa fløgustuðul.

– Tað bendir alt á, at djúpvatnstrolararnir rúka, men tað verður ein vanlukka, ikki minst fyri Suðuroynna. Tað tykist ikki sum um politikararnir hava sæð skriftina á veggnum, sigur Bogi Mortensen, reiðari

Tilsamans fáa teir 14 milliónir um árið.

– Skipini fiska á djúpum vatni, eftir fiski, sum annars ikki koma til hólðar.

Tey fáa ongan lut í tí góða fiskiskapinum eftir toski ella á hýsu undir Føroyum, tí tað, teir fáa av toski og hýsu, er eitt everska lítið sløg í hjáveidu.

– Somuleiðis eru teir skerdir í royndunum eftir svartkalva.

Klára seg skjótt sjálvi
Reiðarin í Vági sigur, at hesir 12 djúpvatnstrolararnir fáa 14 milliónir um árið í fløgustuðuli.

– Teir eru nú við at koma á eitt vegamót, so at teir skjótt klára seg sjálvi.

– Restskuldin í trolarunum er nú komin niður á eitt slíkt stöð, at høvdu teir fingið fløgustuðul eini trý-fimm ár afturat, høvdu tey verið komin um tað ringasta, og høvdu kunnað klára seg uttan.

Bogi Mortensen sigur, at ongín stig, at fløgustuðulin skuldi verið fullar 14 milliónir øll árin.

– Skipini høvdu eisini

kunnað liva við, at hann bleiv minkaður so líðandi eitt sindur.

Men at kappu hann á stokkinum nú, tað er ein vanlukka.

350 arbeiðspláss

Bogi Mortensen sigur, at teir 12 djúpvatnstrolararnir avreiða at kalla burturav í Suðuroynni, hóast eitt sindur av fiskinum fer til Vágar.

– Bara hendingaferð verður avreitt uttanlands.

– Teir fiska eini 13.000 tons um árið, og tey hava eitt avreiðingarvirði uppá einar 120 milliónir.

– Av hesum 120 milliónum, verða einir 40%, gordin í hýrum og beinleiðis lönun.

– Tað svarar til einar 40 milliónir, sum aftur kasta 15-20 milliónir av sær í skatti til land og kommunur.

– Er úrtøkan 40% í miðal, gevur hetta 5.200 tons av lidnari vøru.

– Og tey hava eitt útflutningsvirði uppá einar 150 milliónir.

– Men raksturinn av skipunum skapa eisini ein innflutning.

– Oljunýrslan er einar 20 milliónir, reiðskapurin 10 milliónir, viðlíkahald aðrar 10 milliónir og proviantur einar fyra milliónir.

Og harumframt betala tey havnagjald, trygging grannskoðing o.s.fr.

– Í hesum tølum er ein vinningur til tey, sum veita hesar vørur og tænastur.

– Men uppi í hesum tølum eru eisini lönir.

– Siga vit, at lönirnar í sambandi til oljuna eru 10%, av reiðskapinum eru tær 25%, viðlíkahaldi 60% og av proviantinum er 10%, lönir, gevur tað tilsamans 11 milliónir í lönun.

– Av teimum verða betaltur triggjar-fyra milliónir í skatti.

Afturat tí koma lönirnar til trygging, grannskoðing o.s.fr.

Tey 13.000 tonsini, sum skipini fiskað, skapa eina beinleiðis lön í framleiðsluni uppá 20 milliónir.

Hetta gevur so aftur einar sjei milliónir í skatti.

Bogi Mortensen sigur, at eini 15 fólki eru knýtt at hvørjum skipi.

– Tað gevur so 180 ar-

beiðspláss.

– Men tað verða onnur 180 arbeiðspláss skapt á landi av tí virksemin, hesi skipini hava.

Bogi Mortensen sigur, at hetta er ikki ein nágreinilig lýsing av, hvønn týðning hesi skipini hava.

– Hetta er bara fyri at nevna, hvørja ávirkan tað hevði havt, missa vit hesi skipini.

– Og sum tað sæst, hevur tað sera stóran týðning fyri landið at varðveita tey í flotanum, sigur hann.

– Men fellur fløgustuð-

ulin burtur nú, sum ætlað, fara tey næstan øll av landinum.

– Tey allarflestu hava hægri prís uttanlands, enn tey hava her. Og partafeløgini hava skyldu at velja tað bestu loysnina fyri felagið, sigur Bogi Mortensen.

Og verður fløgustuðulin tikin av, rúka tey 350 arbeiðsplássini - tey allarflestu í Suðuroynni.

– Og so fáa politikararnir heilt aðrar spurningar at taka stöðu til, enn 14 milliónir í fløgustuðuli, ella ikki, elggur hann afturat.

Konsertfelagið leggur til brots

Konsertfelagið hefur jattað at stíla fyri eini turné við konsertum í Føroyum, Íslandi og Danmark við tveimum kendum føroyskum tónleikarum.

Tað er Óssur Bæk violin og Jóhannes Andreassen klaver.

Ferðin byrjar í Føroyum 13. februar og endar í Danmark 21. februar við stöðgi í Íslandi. Tilsamans fara teir at halda fimm konsertir á ferðini.

Tann fyrsta konserten verður á Trongisvágsskúla 13. febr., í Runavík skúla 14. febr., og at enda í Norðurlandahúsinum 15. febr.

Tónlistaskúlanum í Keflavík 17. febr., í norðurlandahúsinum í Reykjavík tann 18. febr. og at enda í Rundatorni í Keypmannahavn tann 21. febr.

Skráin er sera ambitiøs og spennandi við tveimum sonatum. Tann í A-dur KV 293 d (305) eftir W. A. Mozart og sonata í d-moll opus 108 eftir J. Brahms. Harafturat Divertimento eftir Stravinsky og at enda tað flottu Caprice Basque opus 24 eftir Sarasate.

Í Føroyum er kanska óneyðugt at kunna um Jóhannes Andreassen, sum er ein av okkara kendastu peanistum og sum tíðum heldur konsertir bæði einsamallur og saman við øðrum her heima og uttanlands. Hann hefur spelt inn

tónleik sum er útgivin bæði á plátu og fløgu, har tann seinasta innspælingin er gjørd í Wien.

Uppgávarnar fyri 1998 eru eisini nógv, har kanska tann størsta er framførsalan av Keisarkonsertini eftir Beethoven við Føroya Symfoniorkestrið nú í mars mánaða.

Jóhannes tók prógv í Wien í 1986 við seinni skeiðum á Menhuin Academy og hjá Feuchtwanger í London. Hann virkar nú sum musikklærari í Føroyum.

Við sínum sterku føroyskin rötum er Óssur Bæk (bæði foreldrinu eru føroyskt) ofta at siggja á konsertferð í Føroyum. Annaðhvørt sum limur í Aldubárinu (har Jóhannes eisini hevur ein sess) ella sum assistentur í Føroya Symfoniorkestri.

Óssur Bæk er uppavaksin og búsitandi í Keypmannahavn har hann virkar sum fyrsti violinleikari á kgl. kapellinum. Hann hefur lært á Suzuki Instituttinum og hjá Bela Detreky í Odense. Solist diplom í Utrecht hjá Liberman í 1990. Er stovnarinn av »Kgl. Kapels kammerorkester«.

Tað er konsertfelagið, sum saman við tónleikarum, Norðurlandahúsinum og Kunningarstovuni í Havn skipa fyri konsertturnéini.